

A sepia-toned photograph of the Palau de la Generalitat de Catalunya in Barcelona. The image shows the grand facade of the building, featuring a large central dome with a statue on top, and a wide set of stone steps leading up to the entrance. The text «La Llei de museus: 15 anys després» is overlaid in white on the left side of the image.

«La Llei de museus: 15 anys després»

Quan el consell de redacció es va plantejar el tema del dossier central del número 2 de la revista, es va concloure que després de quinze anys de vigència de la Llei de museus de 1990, convenia fer una valoració del seu impacte i una anàlisi del seu compliment. Dit i fet. Es van segmentar els diversos aspectes que la llei preveu, i es varen adjudicar a un conjunt de reconeguts professionals de la museologia catalana que d'una o altra manera han estat protagonistes, usuaris o espectadors de l'esmentada Llei.

La base del sistema museístic català està format pels museus locals, sustentats bàsicament pels ajuntaments. El tècnic de l'Oficina de Patrimoni de la Diputació de Barcelona, Pere Izquierdo, ens ofereix una anàlisi molt lúcida i documentada d'aquests museus.

Un altre dels tipus previstos a la llei, els museus comarcals, ens serveix de punt de partida per abordar la realitat dels museus territorials d'abast i vocació supramunicipal. Àlex Farnós, director del Museu Comarcal del Montsià, reivindica aquesta figura i lamenta la seva pràctica liquidació sancionada per la Llei de museus.

Però el dossier no estaria complet si no s'abordés la realitat d'una tipologia de museus que tot i no està regulada per la Llei, està ben present en el panorama museístic del país: els museus privats. La historiadora de l'art i professora de la UB Teresa Sala ens exposa quins són les principals centres del país, des de les grans fundacions als museus eclesiàstics.

També hem volgut valorar els resultats d'una de les mesures més transcendents adoptada per la Llei: el Registre de Museus de Catalunya. Vàrem demanar a Montserrat Puertas de l'Àrea de Gestió i explotació del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya l'anàlisi de l'estat del Registre.

La Llei de museus ha tingut una influència decisiva en la consolidació de la museologia com a professió, sobretot a partir de la publicació del Decret del personal dels museus el 2001. Les transformacions de la professió al llarg dels darrers anys, és l'objecte de l'article de Gabriel Alcalde, professor de l'Institut del Patrimoni Cultural de la Universitat de Girona i exdirector del Museu Comarcal de la Garrotxa.

Un altre dels instruments creats per la Llei de museus de 1990 és la Junta de Museus de Catalunya (JMC). Andrea García, museòloga, amb una dilatada experiència en els museus de Barcelona i en el MNAC, analitza quin ha estat el paper d'aquest organisme des que fou creat el 1990 fins a l'actualitat.

Per emmarcar globalment el balanç d'aquesta Llei i fer una valoració general del seu desenvolupament i de la seva aplicació, el qui això sotaescriu intentarà fer-vos una crònica general del que ha representat per a Catalunya la Llei de museus. Per tant, ens referirem aquí específicament als museus nacionals catalans, capçalera de les xarxes temàtiques del sistema, és a dir, els museus nacionals ja creats i els que s'han de crear, sense oblidar el seu desplegament territorial (les seccions dels museus nacionals) i els museus d'interès nacional.

F. XAVIER MENÉNDEZ I PABLO
Museòleg